

Τα αποκαλυπτήρια μαρμάρινης πλάκας στο Μπλοκ 15 του στρατοπέδου Χαϊδαρίου, στη μνήμη των Ελλήνων εβραίων που φυλακίστηκαν εκεί πριν από τον εκτοπισμό τους στο Άουσβιτς, έγιναν στις **19.5.2024**, στο πλαίσιο της εκδήλωσης Μνήμης για την Ημέρα της Σοά, που διοργάνωσαν το ΚΙΣΕ και η Ι.Κ. Αθηνών.

Περίπου 5.000 Εβραίοι από την Ελλάδα πέρασαν από το Μπλοκ 15 όπου βασανίστηκαν κι εκτελέστηκαν 21.000 Αντιστασιακοί στη διάρκεια της Γερμανικής Κατοχής.

Παρόντες στην εκδήλωση ο Γ.Γ. του Υπουργείου Εθνικής Αμυνας Αντώνης Οικονόμου, ο οποίος εκπροσώπησε τον Υπουργό Ν. Δένδια, ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ Στρατηγό Δημήτριος Χούπης, ο πρέσβης της Γερμανίας Αντρέας Κίντλ, ο επιτετραμμένος της Πρεσβείας του Ισραήλ Ντορόν Λίμποβιτς, ο εκπρόσωπος του Αρχηγού ΓΕΣ Υποστράτηγος Εμμανουήλ Τσακανιάς, ο διοικητής του στρατοπέδου Καραϊσκάκη (Χαϊδαρίου) Ταξίαρχος Παναγιώτης Βασιλειάδης, ο επικεφαλής της Ελληνικής Αντιπροσωπείας στον IHRA Γιώργος Πολυδωράκης, οι Πρόεδροι του ΚΙΣΕ Δαυίδ Σαλιτιέλ, της Ι.Κ. Αθηνών Αλβέρτος Ταραμπουλούς, του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος Μίκης Μοδιάνο, των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων Λάρισας Μωϋσής Μανουάχ και Χαλκίδας Μάκης Μάισης, ο Ραββίνος Αθηνών Γκαμπριέλ Νεγρίν, οι Ραββίνοι Ισαάκ Μιζάν και Χέντελ Μέντελ, εκπρόσωποι Ισραηλιτικών Κοινοτήτων, του ΟΠΑΙΕ, της Β΄ Γενιάς Απογόνων Θυμάτων του Ολοκαυτώματος, ομάδα αποφοίτων του Εβραϊκού Σχολείου Lauder και του Pierce project και πλήθος κόσμου. Την εκδήλωση παρουσίασε ο Αντιπρόεδρος της Ι.Κ. Αθηνών Μόνις Χαλέγουα.

Στην προσφώνησή του ο Γ.Γ. του ΥΕΘΑ Α. Οικονόμου, αφού αναφέρθηκε στη γενέτειρά του Θεσσαλονίκη και στην εξόντωση των Εβραίων της πόλης κατά το Ολοκαύτωμα, έκανε μια περιεκτική αναδρομή σε ιστορικά στοιχεία για τη λειτουργία του στρατοπέδου Χαϊδαρίου υπό ναζιστική διοίκηση κατά τη Γερμανική Κατοχή. «Οι τόποι μνήμης αποτελούν διαύλους με τους οποίους επικοινωνούμε με την ιστορία», είπε χαρακτηριστικά ο κ. Οικονόμου αναφερόμενος στη σημασία της του χώρου και της αναθηματικής πλάκας. Ο ΓΓ ΥΕΘΑ ολοκλήρωσε την ομιλία του εκφράζοντας την αλληλεγγύη της Ελλάδας προς το Ισραήλ σε συνέχεια του χτυπήματος που δέχθηκε από την τρομοκρατική οργάνωση Χαμάς και απερίφραστα καταδίκασε την απαγωγή των ομήρων, τονίζοντας ότι η Ελλάδα παίζει ενεργό ρόλο για την αποκλιμάκωση της κρίσης.

Ο Πρόεδρος του ΚΙΣΕ κ. Σαλιτιέλ κατά την προσφώνησή του τόνισε τη σημασία όχι μόνο της διατήρησης αλλά και της αξιοποίησης των μνημειακών τόπων. Όπως υπογράμμισε μεταξύ άλλων «Ο στόχος των μνημειακών τόπων είναι ακριβώς αυτός: Η ΠΑΙΔΕΙΑ. Να καταστούν ζωντανά εργαλεία διάδρασης με την ιστορία. Μόνον έτσι θα επιτελέσουν τον υψηλό τους

στόχο: Να διδάξουν στην κοινωνία πως δεν πρέπει να επιτρέψει να ξανασυμβεί ένα νέο Ολοκαύτωμα, και πως ο καθένας από εμάς είναι συνυπεύθυνος γι' αυτό. Με συναίσθηση αυτής της ευθύνης, ευχή μας είναι να προχωρήσει ακόμη περισσότερο η μουσειολογική ανάδειξη αυτού του τόπου θηριωδίας ως φάρου ιστορικής μνήμης».

Ακολούθησαν τα αποκαλυπτήρια της πλάκας και στη συνέχεια ο **Πρόεδρος της Ι.Κ. Αθηνών Αλβέρτος Ταραμπουλούς** στην ομιλία του τόνισε τις ιδιαιτερότητες της φετινής Ημέρας της Σοά, που για πρώτη φορά γίνεται σε στρατόπεδο, επισημαίνοντας ότι «οι περισσότεροι από εμάς που βρισκόμαστε εδώ έχουμε συγγενείς που πέρασαν από το μαρτυρικό Μπλοκ 15». Ο Α. Ταραμπουλούς ανέφερε ότι «φέτος τιμούμε το Γιομ Α Σοά υπό το βάρος της επίθεσης της 7ης Οκτωβρίου στο Ισραήλ και της ανόδου του αντισημιτισμού παγκοσμίως, φαινόμενο που σημαίνει ότι οι αιτίες που γέννησαν το Ολοκαύτωμα είναι ακόμη βαθιά ριζωμένες στην κοινωνία».

Ακολούθησε η **ομιλία του Νισσήμ Μπενμαγιώρ**, μέλους του Κ.Σ. της Ι.Κ. Αθηνών, που αναφέρθηκε σε ιστορικά στοιχεία για το στρατόπεδο ως τόπο μαρτυρίου και η **ομιλία του ιστορικού Φίλιππου Κάραμποτ**, ο οποίος αναφέρθηκε στις ιστορίες τριών από τους 10 συνολικά ταυτοποιημένους Εβραίους που εκτελέστηκαν στο Μπλοκ 15 και «άφησαν εδώ την τελευταία τους πνοή», όπως χαρακτηριστικά αναφέρει και η μαρμάρινη πλάκα. Τον Χαΐμ Λεβή, από τα Ιωάννινα, τον Λεών Ιωσήφ Ακρίς, από την Ξάνθη, και τον Χαΐμ Ιακώβ Μελαμέτ, από τη Σμύρνη.

Η **Πρόεδρος του Σωματίου Απογόνων Θυμάτων του Ολοκαυτώματος Μπέλλα Ααρών** μίλησε «με λόγια βγαλμένα από το βάθος της καρδιάς μας απευθύνοντας θερμό χαιρετισμό στο Χαϊδάρι και στο νόημα που κλείνει η λέξη αυτή για εμάς τους απογόνους του Ολοκαυτώματος». Η Μπ. Ααρών αναφέρθηκε συμβολικά στα εννέα άτομα της οικογένειάς της που πέρασαν από το Χαϊδάρι για να συνεχίσουν το ταξίδι χωρίς επιστροφή προς το Αουσβιτς, απ' όπου επέστρεψε μόνον ο πατέρας της, μοναδικός επιζών μιας οικογένειας 19 ατόμων που ζούσαν σε Άρτα και Αθήνα. «Το ΠΟΤΕ ΞΑΝΑ είναι ΤΩΡΑ και εμείς που μεγαλώσαμε σε σπία που τα σκίαζε το βίωμα των στρατοπέδων οφείλουμε να επαγρυπνούμε και να αντιδρούμε», υπογράμμισε χαρακτηριστικά η Πρόεδρος της Β' Γενιάς.

Τα βιώματα των κρατουμένων στο Μπλοκ 15 ζωντάνεψαν μέσα τα αποσπάσματα δύο βιβλίων - μαρτυριών για το Ολοκαύτωμα, που διάβασαν οι κόρες των συγγραφέων τους.

Η **Λίζα Σεβίλλια - Κοέν** διάβασε αποσπάσματα από το βιβλίο του πατέρα της Ερρίκου Σεβίλλια «Θεσσαλονίκη - Αουσβιτς» και η **Νέλλη Λεών** από το βιβλίο του πατέρα της Μαρσέλ Νατζαρή «Χειρόγραφα 1944 - 1947»

Τον ύμνο Ελί Ελί ερμήνευσε η **Σόλυ Ιωχανά** και στη συνέχεια απόφοιτοι του Εβραϊκού Σχολείου Lauder και του Pierce project τραγούδησαν το τραγούδι της ειρήνης και ανέγνωσαν τα ονόματα των Εβραίων που θανατώθηκαν στο Χαϊδάρι.

Ακολούθως, ο **Ραββίνος Αθηνών Γκαμπριέλ Νεγρίν** ανέπεμψε επιμνημόσυνη δέηση για τα θύματα και ακολούθησε κατάθεση στεφάνων, τήρηση ενός λεπτού σιγής, η ανάκρουση του εθνικού ύμνου από στρατιωτική μπάντα και απόδοση στρατιωτικών τιμών.

Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με ξενάγηση στο Μπλοκ 15 από την ιστορικό και συγγραφέα Άννα Μαρία Δρουμπούκη και την ιστορικό Αγιάτη Μπενάρδου, ερευνήτρια του Ινστιτούτου Πληροφοριακών Συστημάτων του ΕΚ Αθηνά, οι οποίες αναφέρθηκαν στις πρωτοβουλίες μουσειολογικής ανάδειξης του χώρου μέσω ψηφιακών μεθόδων.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΧΕΤΙΚΑ:

[Παρουσία ΓΓ ΥΠΕΘΑ κ. Αντώνιου Οικονόμου στην Τελετή Αποκαλυπτηρίων Αναθηματικής Πλάκας για τους Έλληνες Εβραίους](#)